

Protokół

10. posiedzenia, 1. sesji, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 4. lipca 1902 roku.

Początek o godzinie 10 minut 35 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Andrzej hr. Potocki.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Teodor Bohaczewski.

Obecnych posłów 134.

Ze strony Rządu: c. k. Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół ósmego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół dziewiątego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzania.

Marszałek oznajmia, iż udzielił urlopu na dwa dni p. Mazikiewiczowi.

Izba uchwała bez rozprawy udzielenie urlopu p. Wojciechowi Dzieduszyckiemu do końca sesji sejmowej.

Marszałek udziela głosu p. Abrahamowiczowi.

Przemawia pod względem formalnym p. Abrahamowicz i wnosi 1) imieniem Komisji budżetowej, ażeby wszystkie petycje, które dziś odczytane zostały, i te, które odtąd wniesione zostaną, przekazane zostały wprost Wydziałowi krajowemu, o ile tyczą się budżetu, a następnie, 2) by sprawozdanie Wydziału krajowego w przed-

miocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na porękę dla pożyczki 500.000 koron dla powiatowej Kasy oszczędności przekazane Komisji budżetowej, odstąpić Komisji administracyjnej.

Przemawia p. Stapiński i sprzeciwia się pierwszemu wnioskowi p. Abrahamowicza.

Izba uchwała wniosek drugi p. Abrahamowicza na odesłanie sprawozdania Wydziałowi krajowemu w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na gwarancję w kwocie 500.000 koron dla powiatowej Kasy oszczędności do Komisji administracyjnej.

Marszałek otwiera rozprawę nad pierwszym wnioskiem p. Abrahamowicza w sprawie przekazywania odtąd petycyj, tyczących się budżetu Wydziałowi krajowemu.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Stanisław Badeni.

Po zamknięciu rozprawy Izba uchwała formalny wniosek p. Abrahamowicza.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 4. lipca 1902 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Wydziałowi krajowemu Ls. 1220, 1222—1224, 1227, 1229—1231, 1238, 1243, 1244, 1247, 1248, 1252, 1256 do 1258, 1260, 1264 do 1269, 1272, 1273, 1279, 1284, 1288, 1292, 1293.

Komisji szkolnej Ls.: 1219, 1226, 1232, 1236, 1240, 1242, 1246, 1255, 1259, 1271, 1287, 1290, 1291, 1294, 1295.

Komisji petycyjnej Ls. 1228, 1233 do 1235, 1237.

Komisji administracyjnej Ls. 1221, 1249, 1286.

Komisji prawniczej Ls. 1239, 1253.

Komisji drogowej Ls. 1251, 1254, 1285.

Komisji kolejowej Ls. 1241, 1289.

Komisji przemysłowej Ls. 1270.

Po odczytaniu petycji Ls. 1239 Wydziału powiatowego w Borszczowie o utworzenie sądu w Jezierzanach przemawia p. Borkowski popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odpowiednim Komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interperpelacji.

Sekretarz p. K. Lubomirski odczytuje następujące wnioski:

WNIOSEK.

Zważywszy, że Wysoki Sejm krajowy już na sesji zeszłorocznej linię Nowy Sącz-Szczawnica uznał jako pożyteczną i potrzebną, — zważywszy, że wybudowanie tej linii uczyni Szczawnicę przystępną całemu ogółowi, — zważywszy, że Szczawnica należy do najwybitniejszych zdrojowisk polskich, — zważywszy w końcu, że projektowana linia w wysokim stopniu przyczyni się do ożywienia ruchu przemysłowego i handlowego trzech powiatów naszego kraju, wnoszę

Wysoki Sejm uchwała:

1. poleca się Wydziałowi krajowemu, aby rentowność projektowanej linii Nowy Sącz-Szczawnica jeszcze raz obliczył, po ponownem zbadaniu stosunków na miejscu i po zebraniu autentycznych dat statystycznych;

2. aby bezzwłocznie wystarał się o przeprowadzenie komisji politycznej;

3. aby niezatwierdzone dotąd deklaracje powiatu nowosądeckiego i nowotarskiego oraz miasta Nowy Sącz gwarantujące oprocentowanie części kapitału budowy tejże kolei zatwierdził i w końcu

4. aby bezzwłocznie wdrożył pertrak-

tacy z c. k. Rządem co do udziału Skarbu Państwa w kosztach budowy powyższej linii kolejowej, aby jednym słowem poczynił wszelkie starania w kierunku rychłego zrealizowania projektu kolejowego Nowy Sącz-Szczawnica.

Uzasadnienie wniosku.

Wysoka Izbo!

Nie ma prawie dnia, ażeby dziennikarstwo nasze nie nawoływało społeczeństwa do korzystania ile można wyłącznie z krajowych zdrojowisk z pominięciem pozakrajowych. Uczciwa i ze względu na interesa publiczne nasze tak zdrowa tendencja tych nawoływań, jest tak jasną i zrozumiałą, że zbytecznem byłoby rozwozić się szerzej nad tą sprawą, zwłaszcza w tej Wysokiej Izbie najwyższej, opiekunce naszych interesów narodowych i ekonomicznych.

Publiczność też nasza coraz bardziej zaczyna pojmować doniosłość tej kwestyi, a zarządy zdrojowisk ze swej strony przez zastosowanie ulepszeń i udogodnień coraz bardziej publiczności naszej umożliwiają ominięcie obcych badań.

Ze wszystkich jednak zdrojowisk krajowych najnieprzystępniejszą była i pozostaje nadal Szczawnica.

Okoliczność ta ze stanowiska interesów ogólnokrajowych tembardziej jest pożałowania godną, ileżże żadne inne zdrojowisko krajowe nie nadaje się tak dla leczenia chorób piersiowych jak właśnie Szczawnica, ze względu na wysoką siłę leczniczą swoich źródeł i że właśnie choroby piersiowe i płucne tak u nas jak w całym świecie największy stanowią kontyngent chorych. W czasie kiedy wszystkie inne społeczeństwa występują kosztem ogromnych ofiar do walki przeciw chorobom płucnym, a zwłaszcza chorobom gruźliczym, nasze zdrojowisko nadające się tak doskonale jako środek do tej walki z winy naszej pozostaje nadal w zupełnem zaniedbaniu. Boć przecie zbytecznem byłoby podnosić, że jazda kołowa 5—6 godzin dla osoby piersiowo chorej wśród zmiennych warunków klimatycznych nader jest niekorzystną. To też, gdy w roku zeszłym Wysoka Izba uchwalając program budowy kolei lokalnych

na przyszłe 5-ciolecie i między innymi uznawała użyteczność kolei lokalnej z Nowego Sącza do Szczawnicy, dziennikarstwo nasze i całe społeczeństwo witało z radością ten fakt. Widocznie Wysoka Izba, opierając się na opinii krajowej Rady kolejowej i sejmowej Komisji kolejowej, wszystkie okoliczności przemawiające za użytecznością tej kolei doskonale rozważyła, a nie ulega żadnej wątpliwości, że w pierwszym rzędzie na decyzję Wysokiego Sejmu wpłynął wzgląd na interes ogólnokrajowy łączący się ze Szczawnicą jako pierwszorzędnym źródłowiskiem krajowym, pomijając ogromną siłę atrakcyjną jakaby dla naszej turystyki miały Pieniny i pomijając także interesa lokalne trzech powiatów bardzo ludnych i przemysłowo rozwiniętych t. j. nowosądeckiego, limanowskiego i nowotarskiego.

Z wdzięcznością też wspomnieć należy, o dalszej energicznej działalności Wydziału krajowego, który na zasadzie powyższej uchwały sejmowej przystąpił bezzwłocznie do wykonania projektu technicznego dla powyższej kolei lokalnej, oraz do ułożenia kosztorysu i obliczenia rentowności.

Niestety zapał ten ostygł nagle i niespodziewanie i ze zdumieniem wyczytała publiczność w dziennikach, że wedle sprawozdania Wydziału krajowego kolej lokalna Nowy Sącz-Szczawnica pod względem rentowności ma rokować tylko 0.6% dochodu podczas gdy obliczenie rentowności, sporządzone poprzednio przez organa Wydziału krajowego na zasadzie studyów na miejscu przeprowadzonych, kazało się spodziewać rentowności 3—4%. Nie wdając się w ocenę, które z tych obliczeń, czy pierwsze, czy drugie bardziej zbliża się do prawdy, to jednak dla każdego, kto zna stosunki stron, przez które miała przechodzić kolej Nowy Sącz-Szczawnica nie wątpi, że wydatkowość 0.6 podyktowaną została nieuzasadnionym zupełnie pesymizmem, zwłaszcza, jeżeli się zważy i co jest stwierdzone aktami, że do linii tej grawituje powierzchnia przeszło 27.000 Ha. lasu i że sama produkcja tej powierzchni gwarantuje rocznie transport przeszło 6.000 wagonów drzewa. W każdym razie atoli żadną miarą stwierdzić nie można, że właśnie ta linia będzie mniej

rentowną od wszystkich innych linii objętych programem przez Wysoki Sejm uchwalonym, a gdyby nawet tak było, to mimo to względy wyższe na wstępie poruszone wymagają, aby w tej sprawie nie zajmowano stanowiska zbyt małego, bo w tym wypadku rozchodzi się o bardzo ważne interesa ogólnokrajowe.

Także i drugi moment podniesiony przez Wydział krajowy, jako rzekoma przeszkoda w zrealizowaniu tego projektu, t. j. brak należytego poparcia ze strony interesentów lokalnych, nie przemawia do przekonania, albowiem przedewszystkiem strony interesowane subskrybowały wcale pokaźny kapitał, a przed wdrożeniem rokowań z Wysokim c. k. Rządęm nie wiadomo, czy z funduszy państwowych nie dałoby się uzyskać pokrycie tej części kosztów budowy, których interesenci lokalni nie są w stanie dostarczyć.

Skoro zaś oba argumenty przez Wysoki Wydział krajowy przytoczone krytyki nie wytrzymują, prawdziwym powodem, dla którego tak nagle zmieniło się przychylnie dla sprawy powyższej usposobienie, upatrywać muszę w czem innym, a mianowicie w tej okoliczności, że linia Lwów-Podhajce pochłonie rozporządzalne fundusze krajowego funduszu kolejowego, i że z tego powodu obecnie trudno będzie myśleć o przeprowadzeniu innych projektów choćby daleko potrzebniejszych. Pragniemy oczywiście w interesie kraju, aby linia Lwów-Podhajce przyszła do skutku i życzymy sukcesu tego wschodniej części naszego kraju. Nie można jednak zgodzić się na to aby z tego powodu na czas nieoznaczony zostały odkładane projekta budowy linii, położonych w zachodniej części kraju równie a może i bardziej potrzebnych w interesie całego naszego społeczeństwa.

We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Wnioskodawca:

Mars w. r.

St. Tarnowski, Płocki, Hupka, Janczewski, Wł. Jaworski, Rydygier, Włodek, Traczewski, Wurst, Lipiński, E. Michałowski, Michalski, Fedorowicz, Paszkowski, Schätzel.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na szkołę polską ludową w Białej podwyższa się dotację o 20.000 koron.

We Lwowie dnia 1. lipca 1902.

Wnioskodawca:

J. Bojko w. r.

Skolyszewski, Stapiński, Buynowski, Krempa, Kramarczyk, Szwed, Romanowicz, Malachowski, E. Michałowski, Vayhinger, Tomaszewski, Tarnawski, Maiss, Witosławski, Szponder, Bednarski, Maryewski, Rayski.

Sekretarz p. Mycielski czyta:

Wniosek.

Zważywszy, że powiat Kolbuszowski należy do najbardziej upośledzonych powiatów pod względem komunikacji, gdyż nie posiada ani kolei, ani dróg rządowych, ani dróg krajowych.

Zważywszy, że wskutek tego export materiałów surowych jest bardzo utrudniony, a przywóz różnych produktów celem podniesienia rolnictwa i przemysłu jest nadzwyczaj kosztowny, co się dotkliwie odczuwać daje ludności rolniczej:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w najkrótszym czasie przedsięwziął badania co do połączenia kolejowego powiatu kolbuszowskiego z Rzeszowem i Tarnobrzegiem i na przyszłej sesji przedłożył Wysockiemu Sejmowi odpowiednie wnioski.

We Lwowie dnia 2. lipca 1902.

Wnioskodawca:

Tyszkiewicz w. r.

W. Gnoiński, Włodek, Z. Tarnowski, W. Jaworski, Jędrzejowicz, St. Tarnowski, Dąbski, Bobrzyński, Federowicz, Sękowski, Milewski, Mars, Potocki, Hupka, Struskiewicz.

Wniosek

Wobec wzmagającego się w naszym kraju z każdym rokiem ruchu emigracyjnego — to zarówno wędrowek czasowych robotników, poszukujących zarobku w obcych krajach, jakoteż wychodźstwa na zaw sze — podpisani wnoszą:

I. Sejm wzywa c. k. Rząd usilnie, ażeby w jak najkrótszym czasie przedłożył do konstytucyjnego traktowania wnioski, zmierzające do ustawowego uregulowania

spraw, dotyczących wychodźstwa — a to w kierunku zapewnienia wychodźcom, jak długo są obywatelami państwa austriackiego, należytej im opieki konsularnej w obcych krajach, jak niemniej także racjonalnego zabezpieczenia krajowi macierzy stemu z wychodźstwa możliwych korzyści.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby podobnie, jak to się dzieje w innych państwach, w których objawia się silniejszy ruch emigracyjny, ustanowił do czuwania nad nim stałą instytucję doradczą z dodaniem jej odpowiednich organów wykonawczych.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał powody, kierunki i właściwości objawiającego się w rozmaitych okolicach kraju ruchu emigracyjnego i sformułował wnioski, obejmujące plan uregulowania tego ruchu w sposób dla narodowych i ekonomicznych interesów kraju możliwie najkorzystniejszy. Sprawozdanie o tym przedmiocie i wnioski odpowiednie przedłoży Wydział krajowy Sejmowi na najbliższej sesji — a o ile to byłoby potrzebnem udzieli je c. k. Rządowi i Reprezentacji naszego kraju w Radzie państwa do zużytkowania przy ewentualnem uregulowaniu spraw wychodźstwa w drodze ustawodawstwa państwowego i przez centralne władze państwowe.

We Lwowie dnia 1. lipca 1902.

Wnioskodawca:

Teofil Merunowicz w. r.

Lipiński, Wisniewski, Michałowski, Schätzel, Maryewski, Bujnowski, Michalski, Maiss, Żardecki, Tomaszewski, Dzieślewski, Bednarski, Tarnawski, Rayski.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń i wzywa sekretarza do odczytania złożonych interpelacji.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Interpelacyya

do Wysokiego c. k. Rządu.

C. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 25 maja 1895 l. 35.090 do Wydziału krajowego wystosowaną a odnoszącą się do wyeliminowania niewłaściwej nazwy „Saybusch“ ze stacyi kolejowej, rozkładu jazdy,

stampilij, biletów i korespondencyj kolejowych, a zastąpienie jej właściwą nazwą „Żywiec“ — oznajmiło, że prośba gminy miasta Żywca o wyeliminowanie nazwy „Saybusch“ z dotychczasowego oznaczenia stacji z powodów w tej odezwie przytoczonych jest uzasadniona — a następnie Wysoki Sejm na dniu 16. marca 1899 pozwał uchwałę następującą:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, aby wydał odnośne polecenie, iżby niewłaściwa nazwa „Saybusch“ zastąpioną była właściwą nazwą „Żywiec“ tak na dworcu kolejowym w Żywcu, jakoteż na rozkładach jazdy, receptisach, boletach jazdy, oraz w korespondencyach wszystkich kolei.

Gdy mimo tej decyzji c. k. Namiestnictwa i uchwały Wysokiego Sejmu nie usunięto dotychczas ze stacji kolejowej w Żywcu riewłaściwej nazwy „Saybusch“ zapytują przeto podpisani, czyli Wys. c. k. Rząd wyda bezzwłoczne polecenie, iż niewłaściwa nazwa Saybusch jak najspieszniej ma być zastąpiona wyłączną nazwą „Żywiec“ tak na dworcu kolejowym w Żywcu jakoteż na rozkładach jazdy, receptisach, biletach jazdy, oraz korespondencyach wszystkich kolei?

Lwów dnia 30. czerwe 1902.

Interpelant:

Szwed w. r.

Kramarczyk, Potoczek, Wilczkiewicz, Stapiński, Bojko, Krementowski, Krempa, Korol, Barabasz, Huryk, Ostapczuk, Staruch, Mazikiewicz, Bednarski, Łazarzski, Barwiński, Mais.

Interpelacya

posła Jana Stapińskiego i towarzyszy do p. c. k. komisarza rządowego w sprawie nieporządków w zarządzie miasta Stanisławowa.

Podpisani zapytują:

1) czy Rządowi wiadomo, że Rada miejska w Stanisławowie urzęduje już sześć lat bez przerwy, odkładając nowe wybory z roku na rok?

2) czy Rządowi wiadomo, że asesor gminy miasta Stanisławowa Dr. Eliaschler jest zarazem syndykiem miasta Sta-

nisławowa, co sprzeciwia się ustawie gminnej?

3) czy Rządowi wiadomo jest, że nie zważając na przepisy ustawy gminnej, wykonują członkowie Rady miejskiej w Stanisławowie przedsiębiorstwa gminne, a to: radny Selig Rubenstein ma przedsiębiorstwa miejskie budowy koszar, radny Izak Maier Horowitz ma przedsiębiorstwo akcyzy miejskiej, członek Wydziału powiatowego Edmund Rauch ma dzierżawę propinacyi?

4) czy Rządowi wiadomo, że Kasa oszczędności miasta Stanisławowa udzieliła pożyczkę amortyzacyjną w kwocie 24.000 koron na bożnicę, pomimo, że nstawa tego wyraźnie zakazuje i że Dyrektor Kasy oszczędności Dr. Eliaschler pożyczca na weksle z tejże kasy rozmaite kwoty?

5) wreszcie — co Rząd uczynić zamierza, aby tym nieporządkom tamę położyć?

Lwów dnia 2. lipca 1902.

Interpelant:

Stapiński w. r.

Szwed, Potoczek, Bojko, Szponder, Barabasz, Bohaczewski, Krempa, Korol, Ostapczuk, Staruch, Mazikiewicz, Huryk, Kramarczyk, Gliźziuk, Barwiński.

Interpelacya

posła Jana Stapińskiego do Wydziału krajowego w sprawie nieuzasadnionych a uwłaczających czci ludzkiej pogłosek, zamieszczonych w sprawozdaniu departamentu V.

Wydziału krajowego.

Departament V. Wydziału krajowego uznał za stosowne umieścić na str. 53 swego sprawozdania następujące bajeczki pana inspektora szpitali galicyjskich:

„Słyszałem utyskiwania, że Dr. Dreyfach, lekarz okręgowy w Łące, zupełnie nie zna się na położnictwie, a wskutek tego, tak ważnego braku wykształcenia lekarza, okręg ten jest zupełnie pozbawiony pomocy w trudniejszych wypadkach porodów. Czy nie należałoby polecić mu dopełnić swego lekarskiego wykształcenia w jednej z klinik uniwersyteckich, bo bez tego nie może on oddać tych usług, które są od niego wymagane instrukcją“.

Wydział krajowy pomimo niczem niepopartych, widocznie na wiarę nie zasługujących obmów ze strony pana inspektora, sprawę tego lekarza podał do wiadomości c. k. Namiestnictwa a nie oczekując wyników dochodzenia urzędowego, wzmiankę tak niekorzystną i uwłaczającą lekarzowi i na szwank jego reputację narażającą, opublikował w swem sprawozdaniu. A jednak jeszcze w listopadzie otrzymał Wydział krajowy z c. k. Namiestnictwa odezwę z daty 4. listopada 1901 l. 117.233, która nie tylko bajecznie p. inspektora najzupełniej zaprzecza, ale nawet na podstawie urzędowego dochodzenia podnosi, że Dr. Dreyfach zyskał sobie zaufanie ludności humanitarnem postępowaniem lekarskiem, bo w jednym tylko półroczu 1900 udzielił bezpłatnie pomocy 393 ubogim chorym a w pierwszym półroczu 1901 leczył bezpłatnie 340 osób! Pochlebne o nim zdanie wypowiedział miejscowy proboszcz i naczelnik gminy. W szczególności zaś co do porodów działalność tego lekarza okazała się bez zarzutu.

Ponieważ bezpodstawne oczernianie tak pracowitych i sumiennych funkcyjaryzów nie powinno znaleźć miejsca w sprawozdaniu Wydziału krajowego, ponieważ pokrzywdzonemu i publicznie drukiem zniesławionemu Dr. Dreyfachowi bezwarunkowo publiczna satysfakcja i rehabilitacja się należy.

Zapytują podpisani, czy Wydział krajowy nie uważa za swój moralny obowiązek sprostować notatkę zamieszczoną w sprawozdaniu departamentu V. o lekarzu okręgowym w Łące Drze Dreyfachu i czy nie zechce pociągnąć do surowej odpowiedzialności inspektora szpitali krajowych za wprowadzenie w błąd Wydziału krajowego niesprawdzonymi pogłoskami?

Lwów dnia 2. lipca 1902.

Interpelujący :

Jan Stapiński w. r.

Szwed, Potoczek, Bojko, Szponder, Krem-pa, Korol, Barabasz, Staruch, Mazikiewicz, Kramarczyk, Barwiński, Bohaczewski, Ostapezuk, Huryk.

Marszałek krajowy oznajmia, że inter-

pelacye te odstąpi p. komisarzowi rządowemu względnie Wydziałowi krajowemu.

Przemawia p. Gołuchowski Adam i wnosi, by przekazane Komisji sanitarnej petycyje L. 817 i 800 odesłać do Komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek. Głosując oddzielnie nad każdą z powyższych petycyj.

Przemawia p. Gorayski i wnosi, by przekazane Komisji gospodarstwa krajowego sprawy :

1) wniosek p. Mogilnickiego i Korola w sprawie rychłego rozpoczęcia robót inwestycyjnych i regulacji rzek; przekazać Komisji wodnej, a

2) wniosek p. Maissa w sprawie zakładania kąpieli solankowych przy salinach, Komisji sanitarnej.

Izba uchwała powyższy wniosek formalny p. Gorayskiego, głosując oddzielnie nad każdą z tych spraw.

Przemawia pod względem formalnym p. Michalski i wnosi by przekazane Komisji petycyjnej petycyje Ls. 1019 i 1060 odesłać do Komisji szkolnej.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek formalny p. Michalskiego, głosując oddzielnie nad każdą z tych petycyj.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie nadania szpitalowi w Krośnie charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia Komisji sanitarnej.

Przemawia p. Trzecieski i stawia formalny wniosek, by w myśl §. 50. regulaminu, przystąpić bez odsyłania do Komisji do drugiego czytania powyższego sprawozdania.

Izba uchwała powyższy wniosek formalny p. Trzecieskiego i przystępuje do drugiego czytania sprawozdania.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz czyta :

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod ./. projekt ustawy :

Ustawa,
nadająca szpitalowi w Krośnie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Krośnie zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny ma się składać:

- a) z delegata Wydziału krajowego,
- b) z prezesa miejscowej Rady powiatowej lub jego zastępcy,
- c) z burmistrza miasta Krosna i
- d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy, odbudowy lub rozszerzenia gmachu szpitalnego pokryje fundusz powiatowy i gmina m. Krosna po połowie — stosownie do postanowienia §. 15. ustawy krajowej z dnia 28. lipca 1897 r. Nr. 47. Dz. u. k.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda. Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Szpital w Krośnie zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Izba uchwała bez rozprawy Art. I. zgodnie z wnioskiem p. sprawozdawcy.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Komitet szpitalny ma się składać:

- a) z delegata Wydziału krajowego,
- b) z prezesa miejscowej Rady powiatowej lub jego zastępcy,
- c) z burmistrza miasta Krosna i
- d) z dyrektora szpitala.

Izba uchwała Art. II. zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy, odbudowy lub rozszerzenia gmachu szpitalnego pokryje fundusz powiatowy i

gmina m. Krosna po połowie — stosownie do postanowienia §. 15. ustawy krajowej z dnia 28. lipca 1897 r. Nr. 47. Dz. u. k.

Przemawia p. Trzeciecki i stawia wniosek następujący w miejsce Art. III., proponowanego przez p. sprawozdawcę:

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części, odnośnie do postanowień §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. Dz. u. k. Nr. 47., ponosić będą strony, które się do tego aktem fundacyjnym zobowiązały, względnie fundusz powiatowy i gmina miasta Krosna po połowie.

Izba popiera wniosek p. Trzecieckiego.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje Art. III. w brzmieniu proponowanym przez p. Trzecieckiego.

Izba uchwała Art. III. w brzmieniu proponowanym przez p. Trzecieckiego, a przyjętem przez p. sprawozdawcę.

Sprawozdawca czyta:

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba bez rozprawy uchwała Art. IV., zgodnie z wnioskiem p. sprawozdawcy.

Sprawozdawca czyta:

Ustawa,

nadająca szpitalowi w Krośnie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi, wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem p. sprawozdawcy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania, uchwała Izba powyższą ustawę w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminy Zakopane o gwarancję kraju dla

pożyczki 400.000 K., na cele inwestycyjne zaciągnąć się mającej.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego sprawozdania Komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego jako komisji, w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Śniatynie na zaciągnięcie pożyczek w kwotach 60.000 Kor. i 21.000 Kor.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ./. projekt ustawy:

Ustawa

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Śniatynie na za zaciągnięcie pożyczki w kwocie 60.000 koron i 21.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodoweryi, z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Śniatynie zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacji powiatowej, na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 60.000 koron, na częściowe pokrycie kosztów przebudowy mostu kratowego na Prucie pod Zabłotowem, oraz w kwocie 21.000 koron na częściowe pokrycie kosztów budowy drogi gminnej I. klasy Dżurów-Ilińce.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Śniatynie zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Re-

prezentacji powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 60.000 koron, na częściowe pokrycie kosztów przebudowy mostu kratowego na Prucie pod Zabłotowem, oraz w kwocie 21.000 koron na częściowe pokrycie kosztów budowy drogi gminnej I. klasy Dżurów-Ilińce.

Izba bez rozprawy uchwała Art. I., zgodnie z wnioskiem p. sprawozdawcy.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba bez rozprawy uchwała Art. II. zgodnie z wnioskiem.

Sprawozdawca czyta:

Ustawa

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Śniatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 60.000 i 21.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodoweryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam co następuje:

Izby uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy, zgodnie z wnioskiem p. sprawozdawcy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania, uchwała Izba powyższą ustawę w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie obszarowi dworskiemu w Koniuszkach Siemianowskich koncesyi do pobierania opłat mytniczych od dwóch mostów na rzece Dniestrze, na drodze wiodącej do Hordyni.

Sprawozdawca p. Laskowski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały.

Uchwała

o udzielenie obszarowi dworskiemu w Koniuszkach Siemianowskich koncesyi do pobierania opłat mytniczych od dwóch mostów na rzece Dniestrze.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się obszarowi

dworskiemu w Koniuszkach Siemianowskich powiatu Rudeckiego prawo do pobierania myta od dwóch mostów na rzece Dniestrze, na drodze do Hordyni wiodącej, pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego w dobrym stanie własnym kosztem, z zastrzeżeniem, że — analogicznie do postanowień zawartych w §. 38. ust. 12. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 (Dz. u. kr. Nr. 43.) — w razie niedopełnienia powyższego warunku, uprawniony będzie Wydział powiatowy do objęcia za zgodą politycznej władzy powiatowej, przedmiotu omyconego w bezpośredni zarząd własny, na koszt i niebezpieczeństwo obszaru dworskiego w Koniuszkach Siemianowskich.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

1. przy każdym wozie od jednego bydła zaprzęzonego 4 (cztery) h;
 2. od bydła przepędzanych:
 - a) od każdego konia dorosłego, bydła rogatego, osła, muła 4 (cztery) h;
 - b) od pięciu świń albo cieląt 4 (cztery) h;
 - c) od dziesięciu owiec 4 (cztery) h;
- Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały en bloc, Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o

udzielenie Radzie powiatowej w Drohobyczu koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drodze powiatowej Drohobycz-Chyrawka Glinne, tudzież Wydziałowi powiatowemu w Drohobyczu koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drogach gminnych I. klasy Lisznia-Podbuż i Wygoda-Medenice.

Sprawozdawca p. Laskowski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następujących uchwał:

I. Uchwała

o udzielenie Radzie powiatowej w Drohobyczu koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drodze powiatowej Drohobycz-Chyrawka-Glinne.

Art. I.

Radzie powiatowej w Drohobyczu nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania myta na drodze powiatowej Drohobycz-Chyrawka Glinne pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego kosztem funduszu powiatowego w dobrym stanie, z zastrzeżeniem zastosowania postanowień zawartych w §§. 14. i 35. ustępu 3. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 (Dz. u. kr. Nr. 43).

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy na jednej stacyi według następującego wymiaru:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) h;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa);
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) h.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebkieta, owce, kozy i świny do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności. Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o znizeniu tejże.

II. Uchwała

o udzielenie Wydziałowi powiatowemu w Drohobyczu koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drogach gminnych I. klasy Lisznia - Podbuż i Wygoda-Medenice.

Art. I.

Na przaciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta na drogach gminnych I. klasy Lisznia-Podbuż i Wygoda-Medenice Wydziałowi powiatowemu w Drohobyczu, jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tych dróg z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy, używając środków przewidzianych w §§. 19, 25 i 26 ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 (Dz. ust. kraj. Nr. 43) przy pomocy pobieranego w myśl §. 32. tejże ustawy dochodu z powyższych myt pokrywać będzie wszelkie koszta połączone z utrzymaniem omyconych dróg w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania utrzymywanych przez Wydział powiatowy dróg, zastrzega sobie Wydział krajowy wydanie stosownych zarządzeń wskazanych w §. 35. ustępu 2. i 3. wyżej powołanej ustawy drogowej.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy na każdej z obu dróg według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) h.,

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) h.,

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) h.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cieleta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o niżeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej I. uchwały *en bloc*, Izba uchwała przyjęcie I. uchwały *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpił do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt I. uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

W rozprawie ogólnej nad II. uchwałą nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej II. uchwały *en bloc*. Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpił do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt II. uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Stojałowskiego o wezwanie c. k. Rządu, aby w najkrótszym czasie założył w Białej polsko-niemieckie Seminarjum nauczycielskie.

Przemawia p. Stojałowski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji szkolnej.

Podczas przemówienia wnioskodawca zwraca się z zapytaniem do Marszałka krajowego, czy przy tej sposobności może motywować swój drugi wniosek w sprawie założenia w Białej szkoły przemysłowej.

Marszałek oznajmia, że regulamin na to nie pozwala.

Izba bez rozprawy uchwała przekazać wniosek powyższy p. Stojałowskiego Komisji szkolnej.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku rektora Dzieślewskiego o wyjednanie u c. k. Rządu, aby uczniowie szkół realnych, po ich ukończeniu, mogli być przyjmowani w charakterze zwyczajnych słuchaczy, na wydziały

medycyny, filozoficzny i rolniczy c. k. Uniwersytetów.

Przemawia p. rektor Dzieślewski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek. Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Cieleckiego o dopuszczenie kółek rolniczych do korzystania ze stałego funduszu hodowlanego w kwocie 100.000 K.

Przemawia p. Cielecki uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Starucha w sprawie zmiany ustawy krajowej o konkurencji kościelnej i parafialnej.

Przemawia p. Staruch uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji szkolnej z petycji Rady szkolnej miejscowej i Zwierzchności gminnej w Radziechowie w sprawie zorganizowania tamtejszej 6-klasowej szkoły męskiej na szkołę wydziałową.

Sprawozdawca p. Michałowski Emil uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Upoważnia się Radę szkolną krajową do zorganizowania 6cio-klasowej szkoły męskiej w Radziechowie na wydziałową počawsy od roku szkolnego 1902/3 z przyjęciem nadwyżki kosztów utrzymania szkoły wydziałowej na fundusz krajowy“.

Przemawia p. Stanisław Badeni.

Po zamknięciu rozprawy sprawozdawca zrzeka się głosu. Izba uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji gospodarstwa

krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o podwyższenie etatu krajowego biura melioracyjnego.

Sprawozdawca p. Zdzisław Tarnowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. §. 1. uchwalonego przez Sejm d. 6. kwietnia 1902 i d. 10. lutego 1898 etatu płac i osób krajowego biura melioracyjnego zostaje uchylony w dotychczasowym brzmieniu i ma opiewać, jak następuje:

„Etat krajowego biura melioracyjnego składać się będzie:

z dyrektora biura, z zastępcy dyrektora, z 12 starszych inżynierów, z 12 inżynierów I. klasy, z 12 inżynierów II. klasy, z 12 inżynierów-adjunktów, z 3 adjuntów komasacyjnych i z 2 adjutowanych praktykantów technicznych“.

II. Etat powyższy wejść ma w życie stopniowo w ciągu lat trzech 1903 do 1905, a mianowicie zostaje Wydział krajowy upoważniony powiększyć personal:

1) w r. 1903 o 2 starszych inżynierów, 1 inżyniera I. klasy i 1 inżyniera II. klasy;

2) w r. 1904 o 2 starszych inżynierów, 1 inżyniera I. klasy i 1 inżyniera II. klasy;

3) w r. 1905 o 2 starszych inżynierów i 1 inżyniera-adjunkta.

Przemawia p. Skołyśzewski i stawia następującą dodatkową rezolucję:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby uregulował stosunki służbowe adjunktów komasacyjnych w ten sposób, aby nie była dla nich zamkniętą drogą do awansu w miarę lat służby i zasług tak jak dla innych inżynierów biura melioracyjnego.

Izba popiera rezolucję p. Skołyśzewskiego.

Przemawia p. Huryk.

Przemawia Członek Wydziału krajowego p. Pilat.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje imieniem komisji rezolucję p. Skołyśzewskiego.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wniosek I., a oddzielnie wniosek II. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje, wreszcie uchwała

Izba osobno rezolucyę p. Skołyaszewskiego, którą p. sprawozdawca przyjął.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy zmieniającej przepis §-fu 69. krajowej ustawy wodnej (w brzmieniu określonym ustawą z d. 10. czerwca 1892 Nr. 43 Dz. u. kr.) oraz §-fu 71. kraj. ustawy wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38. Dz. u. kr.

Sprawozdawca p. Zdzisław Tarnowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

„Wysoki Sejm raczy załączony % projekt ustawy uchwalić:

Ustawa

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienie §. 69. krajowej ustawy wodnej, w brzmieniu określonym ustawą z 10. czerwca 1892 Nr. 43 Dz. u. kraj., oraz §. 71. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38.

Dzien. ustaw krajowych.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi, z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, ce następuje;

Art. I.

§. 69. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38. w brzmieniu ustawy z 10. czerwca 1892 Nr. 43. określonym, oraz §. 71. krajowej ustawy wodnej, zostają uchylone i mają opiewać, jak następuje:

§. 69. Wszelkie uszkodzenia i nadwężenia urzędów wodnych, przekroczenia ustaw, regulujących prawo wodne, jako też rozporządzeń i zarządzeń wydanych w celu przeprowadzenia tychże, w szczególności zakładanie budowli wodnych dla ochrony lub pożytku, użycie wód bez pozwolenia władzy, o ile to pozwolenie jest potrzebnem, przestawienie albo samowolna zmiana znaków do oznaczenia wysokości wody, wreszcie szkodliwe zdrowiu zanieczyszczanie wody, o ile te czyny nie podpadają pod powszechne prawo karne, uznane zostają za przekroczenia wodne i mają być

karane przez władzę polityczną grzywną od 1 korony do 300 koron, lub aresztem do jednego miesiąca.

§. 71. W razie niemożności uiszczenia zamienioną będzie kara pieniężna na karę aresztu od 24 godzin do jednego miesiąca.

Zamiast kary pieniężnej do 10 koron może być orzeczoną kara aresztu do 24 godzin, nigdy jednak poniżej 6 godzin.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, handlu i spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

§. 69. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38. w brzmieniu ustawy z 10. czerwca 1892. Nr. 43. określonym, oraz §. 71. krajowej ustawy wodnej zostają uchylone i mają opiewać jak następuje:

§. 69. Wszelkie uszkodzenia i uadwężenia urzędów wodnych, przekroczenia ustaw, regulujących prawo wodne, jako też rozporządzeń i zarządzeń wydanych w celu przeprowadzenia tychże, w szczególności zakładanie budowli wodnych, dla ochrony lub pożytku, użycie wód bez pozwolenia władzy, o ile to pozwolenie jest potrzebnem, przestawienie albo samowolna zmiana znaków do oznaczenia wysokości wody, wreszcie szkodliwe zdrowiu zanieczyszczanie wody, o ile te czyny nie podpadają pod powszechne prawo karne, uznane zostają za przekroczenia wodne i mają być karane przez władzę polityczną grzywną od 1 korony do 300 koron, lub aresztem do jednego miesiąca.

§. 71. W razie niemożności uiszczenia zamienioną będzie kara pieniężna na karę aresztu od 24 godzin do jednego miesiąca.

Zamiast kary pieniężnej do 10 koron

może być orzeczoną kara aresztu do 24 godzin, nigdy jednak poniżej 6 godzin.

Izba bez rozprawy uchwała Art. I., zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta ;

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba uchwała bez rozprawy Art. II., zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, handlu i spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy Art. III. zupełnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Ustawa

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi, z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca postanowienia §. 69. krajowej ustawy wodnej w brzmieniu określonym ustawą z 10. czerwca 1892 Nr. 43. Dz. u. kraj., oraz §. 71. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Nr. 38. Dz. u. kraj.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje :

Izba bez rozprawy uchwała tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania, uchwała Izba powyższą ustawę w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku p. Rozwadowskiego i petycyi Wydziału Rady powiatowej w Tarnobrzegu w sprawie ustanowienia posad geometrów przy każdym sądzie powiatowym.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm uchwali :

Wzywa się c. k. Rząd, by posady geo-

metrów przy każdym c. k. Sądzie powiatowym utworzył.

Przemawia p. Stapiński i stawia następujący wniosek :

Wzywa się c. k. Rząd, aby we właściwej drodze doprowadził do skutku założenie nowych ksiąg gruntowych przynajmniej w tych gminach, w których urzędowo stwierdzono, że 50% wpisów hipotecznych nie zgadza się z faktycznym stanem rzeczy.

Przemawia p. Huryk.

Przemawia p. Stojalowski.

Izba popiera wniosek p. Stapińskiego.

Przemawia p. Zdzisław Tarnowski i wnosi, by wniosek p. Stapińskiego wraz ze sprawozdaniem komisji odesłać ponownie do komisji administracyjnej, z poleceniem przedłożenia ponownego sprawozdania na następnym posiedzeniu.

Izba powiera wniosek p. Zdzisława Tarnowskiego.

Przemawia p. Kramarczyk.

Przemawia p. Stojalowski.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia p. Stapiński.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek udziela wyjaśnienia co do wniosku p. Zdzisława Tarnowskiego.

Izba uchwała wniosek p. Zdzisława Tarnowskiego na przekazanie sprawozdania Komisji wraz z wnioskiem p. Stapińskiego ponownie Komisji, z wezwaniem przedłożenia ponownego sprawozdania na następnym posiedzeniu.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycyi Wydziału Rady powiatowej w Tarnobrzegu w sprawie doręczania stronom pism i wezwań władz politycznych i skarbowych za pośrednictwem urzędów pocztowych, a nie jak dotąd za pośrednictwem urzędów gminnych.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm uchwalić raczy :

Wzywa się c. k. Rząd do wydania

c. k. Władzom politycznym, skarbowym,

sądowym i szkolnym polecenia, by pisma urzędowe, wezwania i inne pod jakąkolwiek nazwą przychodzące rozporządzenia, za pośrednictwem c. k. Urzędów pocztowych i składnic pocztowych lub też za pośrednictwem własnych swoich organów bezpłatnie, a nie za pośrednictwem magistratów i zwierzchności gminnych stronom doręczały.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Stojalowski.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca rzeka się głośn.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o licznych petycyach Rad powiatowych w przedmiocie przyznania gminom wynagrodzenia ze Skarbu Państwa za sprawowanie czynności przekazanego zakresu działania.

Sprawozdawca p. Fruchtmann uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Komisja gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie w drodze konstytucyjnej przeprowadził ustawę, określającą dokładnie granice poruczonego zakresu działania gmin i normującą wynagrodzenie gmin za sprawowanie czynności tego poruczonego zakresu ich działania;

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w sprawie tej nawiązał rokowania z c. k. Rządem i wszelkich użył środków, do rychłego i skutecznego ich załatwienia dążących.

Niniejszem sprawozdaniem załatwione zostają petycje do L. 123, 160, 178, 179, 483, 488, 491, 538, 542, 649; tudzież petycje do L. Wydziału kr. 78.079, 78.080, 81.809, 81.810, 82.073, 84.449, 84.834, 84.835, 85.598, 85.996, 86.327, 87.129, 88.522, 88.529, 88.627, 88.670, 89.048 ex 1901 tudzież L. W. kr. 553, 1.848, 2.224, 3.480, 6.093, 11.650, 18.649, 36.849 ex 1902.

Przemawia Komisarz rządowy Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Przemawia p. Stojalowski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia sprawozdawca.

Izba uchwała wnioszek 1. a oddzielnie wnioszek 2. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie prośby gminy m. Lwowa o wyjednanie ustawy co do przymusowego łączenia kanałów domowych z miejskimi i opłat gminnych za to połączenie.

Sprawozdawca p. Fruchtmann uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie w Ustawie na końcu ostatni paragraf ma być opatrzony cyfrą „11“ zamiast „6“.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony % projekt ustawy:

Ustawa

z dnia o obowiązku właścicieli domów w król. stoł. mieście Lwowie połączenia domowych zbiorników kloacznych z kanałami miejskimi publicznymi oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

§. 1.

W obrębie gminy król. stoł. miasta Lwowa obowiązany jest każdy właściciel realności przylegającej do ulicy lub placu, gdzie kanał publiczny istnieje lub zostanie wybudowany, połączyć zbiornik kloaczny swego domu z powyższym kanałem za pomocą kanału odciekowego, przestrzegając przytem postanowień ustawy budowniczej z 21. kwietnia 1885 Dz. ust. kraj. Nr. 31.

W razie uzasadnionej względami publicznymi potrzeby wybudowania nowego a zaniechania istniejącego kanału publicznego, z którym zbiorniki kloaczne poszczególnych domów są już połączone, zbiorniki te mają być połączone z nowo wybudowanym kanałem publicznym, dawne zaś połączenie ma być zaniechane.

To samo odnosi się i do tych wypadków, gdzie wychodki nie mają zbiorników kloacznych a wybudowane są nad kanałem publicznym.

§. 2.

Koszta budowy kanału odciekowego aż do 10 metrów, licząc od zewnętrznej granicy realności do najbliższego kanału publicznego, ponosi właściciel realności względnie domu, nadwyżkę zaś kosztów ponad 10 metrów ponosi gmina.

Gdyby jednak ze względu na stosunki miejscowe okazało się korzystniejszym, aby budowę kanału odciekowego poprowadzić przez obcą realność, właściciel jej obowiązany jest za odpowiedniemi odszkodowaniem zezwolić na taką budowę kanału odciekowego na swej realności.

Przy oznaczeniu odszkodowania zastosowane być mają przepisy ustawy z 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38.

Odszkodowanie i koszta ewentualnego wywłaszczenia na rzecz budowy kanału odciekowego (alinea 1.), ponosi właściciel domu obowiązany do budowy kanału.

§. 3.

Gminie król. stoł. miasta Lwowa przysługuje prawo pobierania opłat za połączenie w §. 1. określone, właściciele domów zaś obowiązani są do uiszczania tych opłat.

W wypadku jednak przewidzianym w §. 1. ustęp drugi, właściciele domów wolni są od rzeczonych opłat.

§. 4.

Wysokość opłat ustanawia się podług zabudowanej powierzchni, pomnożonej ilością kondygnacji:

a) przy prywatnych domach mieszkalnych i gmachach publicznych po 30 halerzy od metra kwadratowego;

b) przy fabrykach, pracowniach i budynkach gospodarczych po 20 halerzy od metra kwadratowego.

Podziemia i strychy o ile w całości lub w przeważnej części służą na cele mieszkalne, fabryczne lub gospodarcze, podlegają powyższej opłacie.

Jeżeli dom zawiera więcej zbiorników kloacznych, wówczas za każde osobne połączenie zbiornika z kanałem publicznym

uścić należy tylko odpowiednią część opłaty przypadającej od całego domu.

§. 5.

Radzie miejskiej przysługuje prawo uwalniania od opłaty właścicieli takich budynków, których przeznaczenie i używanie wyklucza odprowadzanie z nich nieczystości płynnych do kanału publicznego.

§. 6.

Od domów, po wejściu w życie niniejszej ustawy, przebudowanych, dobudowanych lub w miejsce starych — nowo wybudowanych, należy się opłata (§. 4) mimo dawniejszego połączenia z kanałem publicznym.

Jeśli jednak właściciel domu za to połączenie uiszczył już bądź dawniej opłatę jako datek dobrowolny, bądź też opłatę w myśl niniejszej ustawy, wówczas przy nowym wymiarze uwzględnić należy datek ten zapłacony, względnie opłatę już uiszczoną, tak że tylko nadwyżkę wymiaru obowiązany jest właściciel domu uiszczyć.

§. 7.

Przy ulicach nowych, powstających po wejściu w życie niniejszej ustawy, w których kosztem osób prywatnych pobudowano kanał publiczny, ma być pobieraną tylko połowa powyższej opłaty od tych osób prywatnych lub ich prawonabywców.

§. 8.

Do wymiaru opłat powołany jest Magistrat miasta.

Nieuiszczone w terminie opłaty mają być ściągnięte w sposób ustanowiony w §. 94. statutu miasta Lwowa dla ściągania należności gminnych.

§. 9.

Przeciw wydanym na podstawie niniejszej ustawy zarządzeniom Magistratu przysługują środki prawne przewidziane statutem miasta. Rekurs przeciw wymiarowi opłaty nie ma mocy wstrzymującej.

§. 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 11.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o zimowych szkołach rolniczych i instruktorach ogrodnictwa.

Sprawozdawca p. rektor Janczewski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbań od czytania Sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych szkołach zimowych w Niewiarowie i Wojsławiu, oraz o działalności krajowych instruktorów ogrodnictwa w powiatach lwowskim i krakowskim.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie zmiany §-fu 19. ordynacji wyborczej powiatowej.

Sprawozdawca p. Gniewosz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyje wymienione na początku niniejszego sprawozdania o zmianę §. 19 powiatowej ordynacji wyborczej przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby w tej sprawie przedłożył odpowiednie wnioski.

Przemawia p. Stapiński i wnosi następującą poprawkę w miejsce wniosku komisji.

Wzywa się c. k. Rząd, aby wedle po-

stanowień ustawy gminnej w tych wypadkach, gdzie nastąpiło rozwiązanie Rady gminnej, zarządził najdalej do 6 tygodni wybór nowej Rady.

Izba popiera poprawkę p. Stapińskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba odrzuca poprawkę p. Stapińskiego, za którą głosowało 18 posłów, a osobno uchwała wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Towarzystwa wyrobu tacek w Białej ad Maków.

Sprawozdawca p. Maryewski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Towarzystwa wyrobu tacek w Białej ad Maków odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia, przy rozpisywaniu ofert na taczki, łopaty, tragarze i t. p., potrzebnych do prowadzenia robót ziemnych przy przysyłach instytucjach krajowych, o ile inna fabryka lub przedsiębiorstwo krajowe korzystniejszej oferty nie złoży.

Przemawia p. Kramarczyk i wnosi poprawkę, by we wniosku komisji ostatnie słowa od „inna“ do końca opuścić, a w miejsce opuszczonych słów dodać słowa: „przedłożona oferta będzie korzystną“.

Izba popiera poprawkę p. Kramarczyka.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek komisji z opuszczeniem słów ostatnich wniosku od „inna“ do końca, oddzielnie odrzuca poprawkę p. Kramarczyka, wreszcie w osobnem głosowaniu uchwała resztę słów zawartych we wniosku komisji od „inna“ do „złoży“, tak, że wniosek komisji w całości został uchwalony.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, o zniżenie przewoźnego na kolejach: od nawozów

sztucznych w ogóle, a kainitu w szczególności.

Sprawozdawca p. Krzysztofowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wzywa się c. k. Rząd:

1. aby dla przewozu nawozu sztucznego bez różnicy gatunku przyznał następującą zniżkę taryfową:

a) dla posyłek drobnych (Stückgut) „klasę taryfową B“.

b) dla posyłek półwozowych „taryfę wyjątkową I“.

c) dla posyłek całowozowych „cenę jednostkową 0·2 grosza od 100 kilogramów i 1 kilometra“.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie.

Sprawozdawca p. Vivien uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Kom. sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie pokrycia przekroczenia w kosztach budowy szpitala sokalskiego.

Sprawozdawca p. Jabłoński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia dodatkowej pożyczki w kwocie 10.000 koron na pokrycie przekroczenia w kosztach budowy szpitala sokalskiego, pod warunkiem, że reszta tego przekroczenia przez powiat z własnych funduszków pokrytą zostanie.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Kom. sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie budowy domu izolacyjnego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca p. Jabłoński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego, od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzić budowę domu izolacyjnego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie kosztem, nieprzekraczającym kwoty sześćdziesięciu tysięcy koron.

2. Na cel powyższy ma być z majątku zarodowego szpitala św. Łazarza zaciągnięta pożyczka, mająca się umorzyć z dochodów bieżących tegoż szpitala na podstawie planu amortyzacyjnego, który Wydział krajowy ułoży.

W sprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wnioski 1. i 2. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje, głosując nad każdym z tych wniosków oddzielnie.

Następuje:

Sprawozdanie Kom. sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w r. 1902.

Sprawozdawca p. Bednarski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

II. Sejm zatwierdza aktywowane w ciągu roku 1901 okręgi sanitarne w Gładyszowie, Jodłowej, Trzebini i Uścierykach.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wprowadzenia w życie w r. 1902 dalszej seryi dziesięciu okręgów sanitarnych, a mianowicie: w Uhnowie, Dobczycach, Haliezu, Olesku, Strzeliskach nowych — ewentualnie w Milówce, Kutach, Tłustem, Sołotwinie — a nadto w jednym jeszcze okręgu w miejscowości, którą Wydział krajowy oznaczy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

IV. Sejm zatwierdza wstawiony do preliminarza budżetu krajowego na rok 1902 w Rubr. V. wydatków kredyt w wysokości (jak na rok 1901) 90.000 koron na pokrycie ryczałtów objazdowych dla lekarzy okręgowych, tudzież subwencji przewidzianych §. 12. ustawy z dnia 2. lutego 1891 Nr. 17 Dz. ust. i rozporządzeń kraj. tak dla istniejących jak i nowo utworzyć się mających okręgów sanitarnych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy powyższe wnioski komisji, głosując oddzielnie nad każdym z tych wniosków I.—IV., które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji kolejowej w sprawie petycji konsorcjum dla kolei wązkotorowej Zakopane-Świnnica o subwencję.

Sprawozdawca p. Wybranowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję konsorcjum kolejowego dla kolei Zakopane-Świnnica, oraz petycję Towarzystwa tatrzańskiego przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnie postawienia na najbliższej sesji sejmowej odpowiedniego wniosku.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji prawniczej o petycji gminy Sapołów o wydzielenie jej z okręgu c. k. Sądu w Mielnicy a przydzielenie do c. k. Sądu powiatowego w Borszczowie.

Sprawozdawca p. Wybranowski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia na najbliższej sesji sejmowej odpowiedniego wniosku.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji prawniczej z petycji gminy miasteczka Peczeniżyn o wydzielenie gmin Iwanowce, Tłumaczyk i Separowce z c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Kołomyi i gmin Śadzawka,

Łączyn, Osławy białe, Osławy czarne i Potok czarny z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Delatynie a c. k. Starostwa w Nadwórnie i przydzielenie ich do c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Peczeniżynie.

Sprawozdawca p. Wybranowski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję miasteczka Peczeniżyna odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia na najbliższej sesji sejmowej odnośnego wniosku.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji administracyjnej w przedmiocie petycji kolonistów Dołhej wojniłowskiej powiatu Kałuskiego o utworzenie z obszaru dworskiego osobnej gminy.

Sprawozdawca p. Leszek Cieński odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję kolonistów Dołhej wojniłowskiej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosku.

Przemawia p. Jabłoński.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacji, a przedewszystkiem zgłoszonego wniosku nagłego.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta następujący wniosek nagły:

Wniosek nagły.

Dnia 2. lipca t. r. nawiedziła burza z gradem gminy powiatu przemyskiego, mianowicie: Kniażyce, Olszany, Rokszyce, Koniuszce, Kormanice, Garowice, Hermanowice, Kupiatycze, Wielunice, Malchowice, Stanisłowiec, Topowice, Cyków, Chodnowice, Nowosiółki, Pleszowice i wyrządziła ogromne szkody w ziemiopłodach i budynkach.

W celu przyjscia z pomocą tym gmi-
nom wnoszę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić, ażeby przy rozdziale zasiłków z funduszków krajowych i państwowych powyższe gminy uwzględnione zostały.

Lwów, dnia 4. lipca 1902.

Wnioskodawca:

Dr Wład. Czaykowski w. r.

Izba popiera powyższy wniosek nagły.

Przemawia p. Czaykowski Władysław uzasadniając nagłość wniosku, którą Izba bez rozprawy uchwała.

P. Czaykowski Władysław zrzeka się głosu dla uzasadnienia samego wniosku.

Izba bez rozprawy uchwała przekazanie powyższego wniosku nagłego w myśl życzenia wnioskodawcy Komisji budżetowej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta:

Wniosek.

Z uwagi, że w pierwszorzędnym państwach Europy znaczne w ostatnich na polu reformy ustroju szkół średnich poczyniono postępy, liczące się z dzisiejszymi potrzebami nowożytnego społeczeństwa;

Z uwagi, że tak w państwie do którego należymy, jak i kraju naszym utyskiwania i skargi na dzisiejszy ustrój szkół średnich coraz to stają się głośniejsze i powszechniejsze, a żądania stosownych reform zasadniczych, któreby do lepszego niż dziś uwzględnienia potrzeb społecznych dążyły, coraz to występują stanowczej — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

A. Wzywa się c. k. Rząd ażeby

1. wziął pod rozważenie przekształcenie dzisiejszych szkół realnych przez rozszerzenie czasu nauki do lat 8 i wprowadzenie nauki języka łacińskiego jako przedmiotu obowiązkowego, a abiturjentom takich zakładów przyznał prawo uczęszczania do wszelkich kategorii szkół wyższych w państwie w charakterze uczniów zwyczajnych;

2. zanim organizacja ta w szczegółach obmyślana i w życie wprowadzona byłaby mogła; przyznał abiturjentom dzisiejszych szkół realnych prawo uczęszczania w charakterze uczniów zwyczajnych na wydziały filozoficzny i medycyny uniwersytetu jak

niemiej na wydział rolniczy uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

B. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w sprawie założenia w Krakowie szkoły średniej 8-klasowej z obowiązkową nauką łaciny i rysunku a bez obowiązkowej nauki języka greckiego, której abiturycenci mieliby wszystkie prawa uczniów gimnazjalnych, wszedł w rokowania z c. k. Rządem i wszelkich dołożył starań o pomyslnie w zasadzie tej sprawie załatwienie. Również wdroży Wydział krajowy ewentualnie rokowania z c. k. Rządem jak i czynnikami miejscowymi w kierunku zapewnienia szkole tej — przy jednoczesnym przyczynieniu się kraju — dostatecznych środków materyalnych i o skutku swoich zabiegów i starań zda Sejmowi sprawę na najbliższej sesji.

We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Wnioskodawca:

Rotter w. r.

Romanowicz, Tomaszewski, Jahl, Małachowski, Rayski, Bujnowski, Tarnawski, Michalski, Wurst, Maiss, Maryewski, Vayhinger, Lipiński, Huza, Witosławski, Wiśniewski, Łazarski, Jakłoński, Michałowski, Lowenstein, Schaetzel,

Wniosek

Wysoki Sejm raczy uchwalić

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy pociągach osobowych jazdy koleją żelazną zaprowadził wagony IV. klasy i odpowiednio do teje ustanowił niższą taryfę biletową.

We Lwowie, dnia 2. lipca 1902 r.

Wnioskodawca:

Szwed w. r.

Kramarczyk, Potoczek, Wilczkiewicz, Stapiński, Bojko, Krementowski, Krempa, Szponder, Korol, Barabasz, Huryk, Ostapczuk, Staruch, Mazikiewicz, Bednarski, Łazarski.

Wniosek,

Tak w sprawozdaniach Rady szkolnej krajowej o szkołach średnich, jak też przy obradach ankiety dla reorganizacji szkół średnich zwołanej, wreszcie w uchwałach Wysokiego Sejmu, stwierdzono wielokrotnie potrzebę założenia nowych szkół średnich, albowiem istniejące szkoły nie są w stanie pomieścić odpowiednio do celów wychowawczych całej liczby młodzieży żądanej nauki zwłaszcza stwierdzono potrzebę no-

wych szkół realnych, aby pragnącym wiedzy technicznej umożliwić wykształcenie się w odpowiadających temu zadaniu przedmiotach, a szczególnie owym z młodzieży, którzy acz wyposażeni z natury zdolnościami do nauk przyrodniczych, nie mają zamirowania do nauk języków klasycznych.

Zważywszy nadto, że będące w programach wszystkich stronnictw podniesienie ekonomiczne kraju wymaga całego zastępu wykształconych techników, którzyby przyswoiwszy sobie fachowe wiadomości, zapobiegli tak szkodliwemu w skutkach i tak odstrasżającemu od nowych prób dyletantyzmowi w przemyśle,

zważywszy, że potrzeba nowych sił technicznych naglącą się staje także wobec uchwalonych w Radzie państwa i w najbliższej przyszłości wykonać się mających prac około regulacji rzeki budowy kanałów,

zważywszy, że wezwanie Wysokiego Sejmu do c. k. Rządu, wystosowane przed kilku laty doprowadziło tylko do założenia dwóch szkół, co nie jest w stanie wynagrodzić zaniedbania naszego kraju pod tym względem w porównaniu do zachodnich prowincyi państwa bardzo rażącego,

zważywszy zresztą, że przy wskazaniu przez Wysoki Sejm miast, w których w pierwszym rzędzie należałoby zakładać nowe szkoły realne, pominięto miasto Przemyśl, które ze względu na położenie, liczbę mieszkańców swój rozwój i liczbę młodzieży do szkół średnich przygotowanej w pierwszym rzędzie potrzebuje szkoły realnej, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zakładanie szkół realnych w kraju przyspieszył a natychmiast przystąpił do założenia szkoły realnej w Przemyślu i w tym celu nawiązał z gminą miasta Przemyśla rokowania.

We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Wnioskodawca:

Tarnawski w. r.

Bujnowski, Rutowski, Małachowski, Tomaszewski, Maryewski, Lipiński, Maiss, Łazarski, Jahl, Wurst, Rotter, Schaetzel, Romanowicz, Rayski, Michalski, Witosławski, Huza, Vayhinger, Jabłoński, Wiśniewski.

Wniosek.

Zważywszy, że miasta nasze wobec ciągle wzrastających potrzeb na cele oświaty, zdrowia, bezpieczeństwa życia i mienia sznkać muszą coraz to nowych dochodów, szczególnie, gdy najobfitsze źródło dochodów, które prócz Lwowa i Krakowa, służy do pokrycia wydatków, prawnie propinacyi za kilka lat ustaje,

zważywszy, że większe miasta w kraju znacznym kosztem utrzymują zorganizowane straże pożarne, które broniąc mienia mieszkańców w znacznej mierze przynoszą korzyść Zakładom ubezpieczenia i godziwą jest rzeczą, aby te Zakłady choć w części przyczyniały się do ponoszenia kosztów utrzymania straży pożarnych, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wypracował i na najbliższą sesję sejmową przedłożył projekt ustawy krajowej, zaprowadzającej opodatkowanie Zakładów ubezpieczeń od ognia w kraju operujących w celu pozyskania funduszy na subwencyonowanie gmin, utrzymujących zorganizowane straże pożarne.

We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Wnioskodawca:

Tarnawski w. r.

Rayski, Michalski, Huza, Vayhinger, Rotter, Tomaszewski, Maryewski, Jahl, Maiss, Wurst, Lipiński, Witosławski, Romanowicz, Rutowski, Małachowski, Jabłoński, Łazarski, Michałowski, Wiśniewski, Bujnowski, Schaetzel.

Wniosek.

Zważywszy, że w kraju naszym organizacya kredytu na zakładanie przedsiębiorców przemysłowych jest zupełnie niedostateczna,

Wysoki Sejm raczy chwalić:

A. Załączony projekt ustawy.

B. Załączony projekt uchwały.

We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Wnioskodawca:

Rutowski w. r.

Jabłoński, Jahl, Romanowicz, Małachowski, Vayhinger, Tomaszewski, Maiss, Stapiński, Wurst, Bednarski, Skołyśzewski,

Bujnowski, Huza, Wilczkiewicz, Potoczek, Michałowski, Rayski, Krępka, Lipiński.

A.

Ustawa

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielk. Księstwem Krakowskiem o uwolnieniu nowopowstających instytucyj kredytowych, których celem będzie zakładanie i finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych od dodatków do podatków.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

Art. I.

Od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych uwolnione będą akcyjne instytucje kredytowe, które powstaną w kraju w ciągu lat pięciu, których kapitał zakładowy wpłacony będzie wynosił najmniej 5,000.000 koron, jeżeli ich głównym, statutami określonym celem, będzie w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Księstwem Krakowskiem powoływanie do życia, zakładanie, finansowanie i prowadzenie nowych przedsiębiorstw przemysłowych, a zarazem rozwijanie i wspieranie istniejących zakładów przemysłowych.

Pod finansowaniem nie rozumie się samego udzielania pożyczek, kredytu i eskontu lecz taki współdział kapitału instytucji w powołanem do życia przedsiębiorstwie przemysłowem, żeby ta instytucja kredytowa uczestniczyła w ryzyku powołanego przez nią do życia przedsiębiorstwa przemysłowego.

Art. II.

Uwolnienie od dodatków do podatków może być udzielone na 10 do 15 lat.

Art. III.

Uwolnienie od dodatków do podatków ustaje :

1) gdy w ciągu po sobie następujących lat trzech instytucja kredytowa osiągnęła czysty zysk przekraczający 6% kapitału zakładowego;

2) gdy instytucja kredytowa nie spełniała zadań objętych Art. I.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

B.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, żeby wdrożył rokowania z instytucjami finansowemi celem powołania do życia w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Księstwem Krakowskiem akcyjnego zakładu kredytowego z kapitałem zakładowym wpłaconym w wysokości najmniej 5 (pięciu) milionów koron, którego głównym, statutami określonym celem będzie powoływać do życia i zakładać przedsiębiorstwa przemysłowe finansować, a zarazem rozwijać i wspierać istniejące zakłady przemysłowe.

II. Upoważnia się Wydział krajowy do rokowania i prowizorycznego zawarcia umowy wymagającej zatwierdzenia Sejmu krajowego na następujących warunkach :

1) do powstania Zakładu kredytowego dla zakładania przedsiębiorstw przemysłowych z kapitałem akcyjnym najmniej 5 milionów koron, mógłby kraj przystąpić ewentualnie z udziałem 1 miliona koron ;

2) przez pierwszych lat 6 (sześć) kraj mógłby się rzec dochodu od swego udziału na rzecz reszty akcyonaryuszy.

3) na pierwsze koszta założenia i finansowania zakładu, kraj mógłby się przyczynić kwotą 50.000 koron.

Wniosek.

Podnoszono w prasie krajowej niejednokrotnie uzasadnione zarzuty, że tylko pewne uprzywilejowane pismo otrzymuje sprawozdania o różnych przedłożeniach Wydziału krajowego dla Sejmu opracowanych, lub w ogóle o postanowieniach, uchwałach i obradach Wydziału krajowego, podczas gdy inne dzienniki czerpać muszą te ważne dla kraju informacje z drugiej ręki i bezkrytycznie powtarzać je za pismem protegowanem lub wyrzec się omawiania bieżących spraw krajowych. A jednak wszechstronna wstępna dyskusya, a nawet rzeczowa krytyka w prasie krajowej ze wszech miar byłaby w tych sprawach pożądana, bo w ten sposób wykształcona część społeczeństwa daleko więcej zainteresowa-

łaby się ustawodawczą pracą Sejmu i wiele zapewne uprzedzeń, pochodzących z niezajomości przedmiotu, ustąpiłoby pola rozsądnemu wyrozumieniu sprawy.

Także i do rąk posłów sejmowych bardzo późno dostają się drukowane referaty Wydziału krajowego, skutkiem czego posłowie dopiero w czasie sesji, zwykle bardzo krótkiej, rozpatrywać się muszą w ogromnej liczbie przedłożeń, co niepomniernie utrudnia należyte i wszechstronne zbadanie spraw bieżących i pracę w komisjach opóźnia. Nie ulega wątpliwości, że praca w Sejmie mogłaby postępować w szybszym tempie, gdyby posłowie zjeżdżali na sesję dokładnie już obznajomieni z głównymi przedmiotami porządku dziennego i po rozważeniu różnych zdań, które w organach prasy wyrazby znalazły.

Dodać jeszcze trzeba, że i sprawozdawczy obowiązek posłów w tym wielkie napotyka trudności, że sprawozdania z posiedzeń sejmowych przesyła im się bardzo późno, bo na przykład obecnie dopiero doręczono posłom drukowane stenograficzne protokoły z grudniowej sesji. Również nie otrzymali posłowie i redakcyje pism wydawnictw statystycznych i innych urzędowych publikacji Wydziału krajowego, które przecież chyba w tym głównym celu się ogłasza, by dla posłów i dla społeczeństwa oświetlić drogę dalszego postępu na polu prawodawstwa krajowego.

Wielu posłów nowych, którzy po raz pierwszy przekroczyli progi sali sejmowej, nie może mieć dokładnego pojęcia o poprzednich pracach Sejmu i Wdziału krajowego, gdyż ze skąpych i niedokładnych notatek dziennikarskich niepodobna odtworzyć sobie należytego obrazu z przebiegu różnych usiłowań Sejmu, a nabycie gruntownych wiadomości w tym kierunku wymaga rozległych studyów, do których jednak każdy poseł sumienny czuć się powinien obowiązany. — Z drugiej strony Wydział krajowy takie wglądnięcie w głąb zadań krajowej polityki jak najusilniej popierać winien i na żądanie posłów dostarczać wszelkich publikacji i z ubiegłych kadencji, jak sprawozdań, protokołów i t. p. Wtedy z grona nowych

posłów mógłby kraj pozyskać dzielne siły poselskie, świadome celu i zdolne do pozytywnej inicjatywy.

Niemniej ważną jest rzeczą, aby i ci posłowie do Rady państwa, którzy nie są posłami do Sejmu, jak najdokładniej byli obznajomieni ze sprawami krajowymi, co tylko przez pilne studia nad aktami sejmowymi osiągnąć można.

Z tych powodów tedy:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Wydział krajowy:

1. aby sprawozdania i wszelkie przedłożenia wcześniej przed sesją sejmową drukiem ogłaszać i przysyłać je bezpłatnie, równie jak inne wydawnictwa urzędowe Wydziału krajowego zarówno posłom do Rady państwa z Galicyi, jak i redakcyom pism krajowych;

2. aby komunikaty o wstępnych pracach, obradach i uchwałach równocześnie do wszystkich bez wyjątku pism krajowych rozsyłać;

3. aby na żądanie posłów do Sejmu i posłów do Rady państwa z Galicyi, jak niemniej na żądanie redakcyj pism krajowych dostarczać bezpłatnie druków i wszelkich publikacji Wydziału krajowego z lat ubiegłych, o ile tylko to możliwe;

4. Aby stenograficzne protokoły obrad Sejmowych jak najrychlej po posiedzeniu publikował drukiem i posłom, tudzież redakcyom pism krajowych bezpłatnie przysyłać;

5. aby wreszcie na pokrycie zwiększonych może, skutkiem powyższych zleceń, kosztów wydawniczych Wydziału krajowego odpowiednią kwotą do budżetu na rok 1902 zaproponował i w następnych budżetach uwzględnił.

We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Wnioskodawca:
Stapiński w. r.

Bojko, Korol, Staruch, Wilczkiewicz, Potoczek, Ostapczuk, Rayski, Rotter, Bujnowski, Michałowski, Tarnawski, Lipiński, Maiss, Witosławski, Szwed, Kramarczyk, Bohaczewski, Tomaszewski, Szponder, Huryk, Wurst.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń

i wzywa sekretarzy do odczytania złożonych interpelacyj:

Sekretarz p. Urbański czyta:

Interpelacya

do Jaśnie Wielmożnego Komisarza rządowego.

Od szeregu lat domaga się miasto Brzeżany zbudowania budynku państwowego dla gimnazjum w Brzeżanach podnosząc, iż budynek obecny dla gimnazjum użyty, jest nietylko nieodpowiednim dla celów naukowych, lecz nawet zgubnym dla zdrowia uczniów i nauczycieli.

Reskryptem c. k. Starostwa w Brzeżanach z dnia 20. maja 1900 l. 23.361 stwierdzono na podstawie dochodzeń technicznych i sanitarnych, że zażalenia ludności są uzasadnione i że dalsze utrzymywanie tego zakładu w dotychczasowym budynku jest zupełnie niemożliwe.

Sprawą tą zajmuje się również od dziesięciu lat Wysoki Sejm, uchwalając niemal corocznie rezolucye do Wysokiego Rządu o uwzględnienie zażaleń miasta Brzeżan, lecz Wysoki Rząd w sprawie tego gimnazjum dotychczas nie nie zarządził.

Wobec tego zapytują podpisani c. k. Komisarza rządowego:

1. jakie są powody tego zaniedbania gimnazjum brzeżańskiego?

2. kiedy c. k. Rząd zamierza przystąpić do budowy gimnazjum w Brzeżanach?

Interpelant:

Dr. Stanisław Schätzel w. r. Traczewski, Wybranowski, Lityński, Łazarski, E. Michałowski, Maryewski, Buynowski, Tomaszewski, Wurst, Wiśniewski, Vayhinger, Fruchtmann, Lipiński, Maiss.

Interpelacya

do Wysokiego c. k. Rządu.

Zważywszy, że regulacya Dunajca w powiecie nowosądeckim nietylko że bardzo tępym krokiem postępuje, ale daje powód do większego zrujnowania i do zabierania setek morgów najurodzajniejszej ziemi, ogrodów, pastwisk, a nawet budynków;

Zważywszy, że ochrona brzegów i budowa tam przy regulacyi Dunajca nie jest odpowiednio i praktycznie prowadzo-

na, ale jest szkodliwą nietylko dla nadbrzeżnych właścicieli gruntów, ale i dla skarbu państwa, bo przeważna część budowy tam ochronnych pozostaje niedokończoną, przeto przy zebraniu się większej wody zostają tamy zerwane lub woda obchodzi poza tamy, zabiera grunta i tworzy nowe koryta, przez co naraża się właściciele gruntów i skarb państwa na ogromne straty i koszta;

Zważywszy, że w gminie Podegrodzie, Stadla i t. d. zabiera woda grunta wraz z ziemiopłodami z powodu niedokończenia tam regulacyi, chociaż nagromadzone materiały do budowy leżą w kupach już od dłuższego czasu i wkrótce będą na pół zbutwiałe i niezdatne do budowy, przez co też konkurenci i przedsiębiorcy narażeni bywają na ogromne straty; plany i kosztorysy są od dawna gotowe do dalszej budowy, ale gminy i przedsiębiorcy nie mogą się doczekać na zarządzenie Wysokiego Rządu, a inżynier regulacyjny nie może zarządzić tylu szkodom i klęskom, bez zezwolenia wyższych władz rządowych;

Zapytujemy Wysoki c. k. Rząd:

1. Czy Wysoki Rząd nie byłby więcej czułym i względny do rychlejszego ukończenia rozpoczętych robót regulacyi rzeki Dunajca w gminach Podegrodzie, Stadla i t. d.?

2. Czy Wysoki Rząd będzie raczył przedewszystkiem asygnować przeznaczone na ten cel fundusze, przynajmniej na wyrobienie i użycie do tam nagromadzonych materiałów wiklowych, aby te od zniszczenia ochronione być mogły. A z uwagi, iż rzeka Dunajec w wielu miejscach wdziera się i niszczy urodzajne grunta:

3. Czy Wysoki Rząd nie mógłby przyjąć wcześniej do naprawy tam, przynajmniej w najbardziej zagrożonych miejscach, a mianowicie w obrębie gmin Zarzecze, Podegrodzie i Stadla i na konieczne roboty czem rychlej potrzebne fundusze wyasygnować?

Lwów, dnia 1. lipca 1902.

Interpelant:

Potoczek w. r.

Kramarczyk, Skołyaszewski, Stapiński, Korol, Staruch, Mazikiewicz, Bohaczewski,

Bojko, Szajer, Stojalowski, Huryk, Krem-
pa, Barabasz, Szwed, Mogilnicki, Kremen-
towski.

Interpelacya

do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza
rządowego we Lwowie.

Gdy wedle ustawy wodnej, o regula-
cyi rzek galicyjskich z roku 1895, przystą-
pił Wysoki Rząd w roku 1900 do regula-
cyi rzeki Soły pod miastem Oświęcimem
i w okolicy Żywca, gdy wreszcie po roz-
poczęciu okazało się, iż regulacya ta, wy-
konana w myśl planów rządowych, nie-
tylko nie przyniesie spodziewanej i upra-
gnionej korzyści, ale owszem zagraża
wielkiem niebezpieczeństwem dla mieszkań-
ców nadbrzeżnych na przyszłość, a to
z dowodów jak następują:

I. Koryto dawne dziko płynącej rzeki
Soły począwszy od ujścia do Wisły pod
Oświęcimem dalej do góry po za Żywiec
było znacznie szerokie, tak, że wszelkie
prawie co roku zdarzające się wylewy
mieściły się z małym wyjątkiem w grani-
cach tegoż, rwąc tylko od czasu do czasu
brzegi przyległych gruntów, które intere-
sowane jednostki czy całe gminy zabez-
pieczały bitemi tamami na własny koszt.
O tej szerokości dziko płynącej Soły świad-
czą mosty starożytne pod miastem Oświę-
cimem, w Kobiernicach i pod Żywcem,
z których pierwszy liczy 224 m. długości,
drugi 230 m., a pod Żywcem przeszło
130 m. W temże to więc normalnem dla
wylewu wód starem korycie buduje obe-
nie Rząd śmiesznie wąskie koryto, bo
pod Oświęcimem na 35 m. szerokie, a pod
Żywcem tylko na 21 m.

Dalej budowa owego korytka — zwa-
nego rządową regulacją — polega na tem,
że w starem łożysku budują się poprzeczne
trawersy z jednej i z drugiej strony na-
przeciw siebie, a miejsca pomiędzy tra-
wersami, tak zwane zamulniki, mają się
zalesić wikliną i t. p. Otóż na skutki ta-
kiej regulacyi nie trzeba było długo cze-
kać, bo zaraz pierwsza powódź przeko-
nała, że kiedy podczas najwyższego stanu
wody w roku 1899 na palu markującym
pod Rajskiem obecny stan wody w roku
1902 był niższy o 20 cm, to za to w mie-

ście Oświęcimie i we wsi Broszkowicach
stan wody był wyższy teraz blisko 1 m —
cóż ale będzie wtedy, gdy te zamulniki
pomiędzy rzeczonemi trawersami naprawdę
się zamulą i zalesią? Otóż woda na całej
linii w starem zalesionem łożysku się spię-
trzy i zaleje nie już same brzegi i przy-
ległe grunta, ale nie mając łatwego od-
pływu na dół, zaleje całe przyległe wioski,
razem z ich mieszkańcami i dobytkiem i
w takim razie rzeczy późniejsze będą
o wiele gorsze, niż pierwsze, a po jednej
i drugiej takiej próbie woda opuści zupeł-
nie zawikłone i zamulone trawersy rzado-
we, a wyrobi sobie całkiem nowe koryto
i to w miejscach tych, gdzie dzisiaj wznoszą
się schludne domki mieszkańców nad-
brzeżnych.

II. W starym korycie rzeki Soły czer-
pali mieszkańcy nadbrzeżni, jako też gminy
okoliczne dowolnie kamień, szuter do na-
prawy dróg, oraz piasek do budowli do-
domów, a niektóre gminy, jak Rajska i
Oświęcim, eksploatowały szuter ze Soliska
przedsiębiorcom do Prus, za który co roku
pobierały na pokrycie potrzeb gminnych
po kilka tysięcy złr.

Obecnie całe stare koryto — wedle
ustawy — staje się własnością rządu, na
którem nie wolno ani tknąć tychże mate-
ryałów, których przyroda sama w bród
nagromadziła, więc tem samem pozbawia
się okoliczne wsie i miasta możności utrzy-
mania dróg w dobrym stanie, a tem sa-
mem wykonania poleceń Rady powiatowej,
wynikających z ustawy drogowej, a zara-
zem pozbawia się okolicznych, nadbrzeżnych
mieszkańców tych dobrodziejstw, jakie z ty-
tułu wolnego prawa poboru szutru wyko-
nywali i korzystali, wszelkie zaś odwoły-
wania się, iż w samym korycie rzeki czer-
panie jest dozwolone, nie ma żadnej racyi,
bo wedle nadzwyczajnego zwięzienia koryta
normalny stan wody czerpać w korycie
rzeki nie pozwoli.

III. Mieszkańcy nadbrzeżni prawie wy-
łącznie posiadają grunta po jednej i dru-
giej stronie rzeki Soły, bądź innych rzek
krajowych; jeżeli regulacya rządowa zwię-
żyła koryto do 20 m, a brzegi zostały za-
budowane trawersami w poprzek i szkar-

pami prostopadłemi wzdłuż biegu wody, to tem samem przecina się komunikacyę tychże mieszkańców tak przejazdu, jako i przegonu bydła do tych gruntów za rzeką położonych, a to tem bardziej, jeżeli technika twierdzi, że wąskie koryto wody z każdym rokiem samo przez się pogłębiać się będzie.

Ponieważ więc Wysoki Rząd czyni to wszystko sam, na swoją rękę, bez najmniejszego porozumienia tak stron interesowanych, urodzonych i posiwiających prawie nad rzekami, wreszcie miejscowych władz autonomicznych, ze szkodą i uszczerbkiem ich dochodów gminnych, oraz wielkiem niebezpieczeństwem, zagrażającym zupełnem zniszczeniem przez wylew wód wsi nadbrzeżnych, a tem samem koniecznemu wyludnieniu tychże i aby przed tem nie-szczęściem przestrzedz zawczasu w samym początku, podpisani zapytują, czy

Wysoki Rząd nie byłby łaskaw zwrócić szczególniejszą uwagę na podniesione zarzuty i

I. przeprowadzić regulacyę rzeki Soły oprócz budowy poprzecznych trawersów, z korytem na 35, a względnie 21 m, co najmniej w tej szerokości, jak dzisiejsze mosty na rzece Sole pobudowane, t. j. przeszło na 200 m., z budową wałów ochronnych wzdłuż biegu wody?

II. Na 200 m uznanej szerokości dla koryta pozwolić wszystkim nadbrzeżnym mieszkańcom i okolicznym wioskom dowolnego poboru i eksploatacyi kamienia, szutru, piasku, bądź to na cele prywatne i użytek mieszkańców, bądź na cele publiczne, jak budowy dróg i t. p.

III. W jaki sposób myśli wynagrodzić stratę przez zakaz dzisiejszy eksploatacyi kamienia, szutru i piasku dla wszystkich tych, którzy do tego czasu znaczne korzyści z tytułu tego osiągnęli?

IV. W jaki sposób zabezpieczy prawo i możność przejazdu i przegony mieszkańcom nadbrzeżnym, mającym grunta z drugiej strony rzeki?

Lwów, dnia 3. lipca 1902.

Interpelant:

Kramarczyk w. r.

Szwed, Wilczkiewicz, Krempa, Bednarski, Jahl, Ostapczuk, Krementowski, Huryk, Bohaczewski, Potoczek, Stapiński, Bojko, Korol, Staruch.

Interpelacya

do J. W. P. c. k. Komisarza rządowego.

Pomimo, że dawno już powzięto uchwałę, aby dokończyć budowy wału na Wiśle od ujścia Dunajca do Wisły aż po Nowy Breń, dotąd ta ustawa nie została wykonaną a ludność położona na brzegu tej części nieobwałowanej rzeki — osobliwie zaś gminy Zawierzbie i Biskupice rokrocznie niemal nawiedzane bywają wylewem Wisły i narażane na nieobliczone szkody.

I w bieżącym roku w tych dwu gminach przyszła powódź i zabrała plony, które rokowały najlepsze nadzieje.

Z tego powodu podpisani zapytują JWP. Komisarza rządowego:

1) dla czego dotąd nie dokończono wału na Wiśle od ujścia Dunajca po Nowy Breń w powiecie Dąbrowskim i

2) co zamierza Rząd uczynić, aby zapobiedz klęsce powodzi na przyszłość.

We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Interpelujący:

Ks. Wilczkiewicz w. r.

Skołyszewski, Korol, Barabasz, Ostapczuk, Staruch, Huryk, Mazikiewicz, Bohaczewski, Krempa, Szwed, Potoczek, Stapiński, Krementowski, Kramarczyk.

Sekretarz p. Bohaczewski czyta:

Interpelacya

do Wydziału krajowego jako władzy nadzorczej fundacyi Skarbkowskiej.

W ostatnich kilku latach wytoczył Zarząd Fundacyi Skarbkowskiej więcej jak 60 procesów gospodarzom gminy Żabie, powiatu kosowskiego. Całe grunta wraz z chałupami, które od dziada - pradziada posiadali i na których byli zainstalowani, były przedmiotem procesów.

Naiwni, dobrodusznicy źle się wtedy bronili. Prawie wszyscy zostali z chałup swoich wyrzuceni, odebrano im wszystkie grunta. Przeszło 60 rodzin pozostało bez dachu, z zamożnych gospodarzy stali się nędzarnikami.

Z tego powodu zaniepokojony i wzburzony cały lud Huculski, uważa postępowanie Fundacyi Skarbkowskiej za prawdziwą, wielką krzywdę.

Podpisani zapytują Wydział krajowy, czy wie o tych wszystkich sprawach i jakich zamierza użyć środków do złagodzenia rygoru dotychczasowego postępowania.

Interpelant:

Andrej Szeptycki,
Metropolita w. r.

Tadeusz Cieński, Władysław Czajkowski, Kramarczyk, Szponder, L. Cieński, Rom. Puzyna, Jan Szeptycki, Albin Rayski, Wiktor Czajkowski, Krzysztofowioz, K. Horodyski, Bal, Wybranowski, Tyszkiewicz, Tyszkowski, Czartoryski, Krementewski, Szwed, Skołyszewski, Potoczek, Niezabitoski, Władysław Gniewosz, Abrahamowicz, Ochrymowicz, J. Męciński, Truskolaski, Ostapczuk, Lubomirski, Barwiński, Korol, Huryk, Barabasz, Maryewski, Tomaszewski.

Interpelacya

posła Dra Korola do c. k. komisarza rządowego w sprawie protestu przeciw wyborom gminnym w Delatynie.

Jeszcze w czerwcu 1901 r. przeprowadzono do Rady gminnej w Delatynie wybory, przeciw którym wniesiony został protest.

Na podniesione w tym proteście zarzuty przeprowadziło c. k. Starostwo w Nadwórnej dochodzenia w krótkim czasie po przeprowadzeniu wyborów, ale dotychczas mimo upływu całego roku, protest nie został załatwiony.

Ponieważ takie przewlekanie załatwienia protestu przeciw wyborom Rady gminnej przynosi wielką szkodę interesom gminy, gdyż wstrzymuje racjonalną gospodarkę w gminie, a nadto podkopuje zaufanie do władz, powołanych przestrzegania ustawy, przeto podpisani zapytują:

Czy i kiedy zamierza c. k. Rząd spowodować załatwienie zalegającego od roku protestu przeciw przyprowadzonym w czerwcu 1901 wyborom do Rady gminnej w Delatynie.

Korol m. p. Interpelant.

Staruch, Potoczek, Löwenstein, Huryk, Barabasz, Ostapczuk, Skołyszewski, Barwiński,

ski, Krempa, Bohaczewski, Bojko, Kramarczyk, Szwed, Stapiński.

Interpelacya

do c. k. Rządu posła Bohaczewskiego i towarzyszy w sprawie wyborów gminnych w Oleszy, powiatu tłumackiego.

Jeszcze dnia 1. marca 1900 r. wybrano w Oleszy powiatu tłumackiego nową dobrą radę gminną, w przytomności 3 żandarmów i komisarza starostwa, Kowalskiego. Mimo tego przeciwna partya, która przy wyborach przepadła, wniosła całkiem bezpodstawnie protest, i to po przepisany terminie, gdyż dopiero dnia dwunastego po wyborach.

Dwa lata już minęło a protest ten do obecnej chwili nie został załatwiony. Wszelkie przedstawienia, prośby, urgensa do Starostwa i Namiestnictwa pozostały bez skutku. Do tego w jesieni 1901 partya, która wniosła protest, cofnęła go. Ale i to nie pomaga i sprawa ciągle zalega w Namiestnictwie.

W obec tego zapytują podpisani:

I. Jak potrafi c. k. Rząd usprawiedliwić takie swoje postępowanie w tej sprawie?

II. Czy zamierza c. k. Rząd przeprowadzone w roku 1900 w Oleszy wybory gminne jak najrychlej zatwierdzić i podpadły z powodu takiego przewlekania i niedbalstwa porządek w gminie napowrót przywrócić?

We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Ks. Bohaczewski, Interpelant.

Potoczek, Korol, Skołyszewski, Szwed, Kramarczyk, Staruch, Barwiński, Huryk, Ostapczuk, Bojko, Barabasz, Krempa, Stapiński.

Interpelacya

posła Barwińskiego i towarzyszy do Wysockiego Wydziału krajowego, w sprawie narzucenia okręgowego pisarza gminnego gminom Popowce, Dudyn, Isiniacz, Kutyszczce, Jasnyszczce, Palikrowy i Pańkowce, przez Wydział powiatowy w Brodach.

Dnia 19. marca b. r. wybrały sobie wyżej wymienione gminy pisarzem okręgowym p. Pawła Koncewicza, emerytowanego c. k. nadstrażnika skarbowego w Podkaminie i prosiły Wydział powiatowy w Brodach o zatwierdzenie tegoż. Ale Wydział powiatowy w Brodach, nie zważając na to, zaraz drugiego dnia t. j. 20. maja 1902

wysłał do Podkamienia lustratora Dobruckiego i żądał, by wszystkie te gminy przyjęły jako pisarza gminnego żyda Finla, którego tenże lustrator przywiózł ze sobą. Gdy jednak te gminy nie zgodziły się na to, lecz domagały się zatwierdzenia p. Pawła Koncewicza jako pisarza gminnego, lustrator nie zgodził się na to, lecz narzucił wszystkim gminom jako pisarza drugiego żyda Reichla.

W obec tego podpisani zapytują :

Jak potrafi Wysoki Wydział krajowy usprawiedliwić takie postępowanie podwładnego sobie Wydziału powiatowego w Brodach, tudzież czy gotów jest uwzględnić wolę i uchwałę wyżej wymienionych gmin i zatwierdzić Pawła Koncewicza jako wybranego pisarza?

We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Barwiński, Interpelant.

Korol, Bohaczewski, Ostapczuk, Staruch, Potoczek, Skołyszewski, Huryk, Szwed, Kramarczyk, Barabasz, Stapiński Bojko, Szponder, Krempa.

Interpelacya

posła Huryka i towarzyszy do c. k. komisarza rządowego w sprawie budowy szkoły w Jezupolu, powiatu Stanisławowskiego.

Jeszcze w r. 1895 wezwała c. k. Rada szkolna okręgowa w Stanisławowie gminę Jezupol w powiecie Stanisławowskim, by złożyła przypadającą na gminę kwotę na budowę nowej szkoły.

Nie mając gotowych pieniędzy i nie mogąc tak prędko ściągnąć od mieszkańców konkurencyi, gmina zaciągnęła pożyczkę w kwocie 6.000 koron, jaka przypadała na gminę, wedle przepisu artykułu 9. ustawy z roku 1894 Nr. 49 i oddała tę kwotę Radzie szkolnej okręgowej.

Od tego czasu do dnia dzisiejszego nie rozpoczęto budowy szkoły, gdyż właściciel obszaru dworskiego, hrabia Wojciech Dzie duszycki nie złożył części (konkurencyi) przypadającej na niego w myśl odnośnej ustawy, wskutek czego gmina do obecnej chwili płaci procent od pożyczki 6.000 ko-

ron i czynsz za najem szkoły w kwocie 200 koron rocznie.

Budynek ten wcale nie nadaje się na szkołę, gdyż jest ciasny i wilgotny, co dla tak licznej frekwencyi, jak w Jezupolu jest pod względem sanitarnym i dla fizycznego rozwoju nader szkodliwym. Liczne domagania się gminy u c. k. Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie, by też spowodowała budowę szkoły, pozostały dotychczas bez skutku.

Wobec tego zapytują podpisani c. k. Rząd :

I. Czy jemu znane są te fakta?

II. Czy c. k. Rząd nakaże hr. Wojciechowi Dzie duszyckiemu, by tenże przypadającą na niego część konkurencyjną na budowę szkoły w Jezupolu złożył, a w razie oporu czy zarządzi przymusowe ściągnięcie odnośnej kwoty przez powołane do tego organa ?

III. Czy i kiedy zostanie pokrytą z funduszu krajowego kwota, brakująca do pokrycia kosztów budowy szkoły, by umożliwić gminie korzystanie z nauki, i by uwolnić gminę od ciężaru czynszowego, który gminę już 7 lat rujnuje ?

We Lwowie dnia 4. lipca 1902.

Huryk, Interpelant.

Szwed, Skołyszewski, Bojko, Stapiński, Kramarczyk, Szponder, Staruch, Krempa, Potoczek, Bohaczewski, Ostapczuk, Barabasz, Barwiński.

Marszałek oznajmia, że interpelacye te odstąpi p. Komisarzowi rządowemu, względnie Wydziałowi krajowemu.

Marszałek oznajmia, że p. Władysław Czaykowski złożył mandat członka Komisji wodnej i że uzupełniający wybór umieszczeni na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie naznaczając następne na dzień 5. lipca 1902 r. godzinę 11-tą rano i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 2 minut 50 po południu.

Marszałek krajowy:

Andrzej Potocki w. r.

Sekretarze :

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Mycielski w. r.

